

ทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน¹

THE PRACTICUM STUDENTS' ATTITUDE TOWARDS TEACHING
PRACTICUM AT PATUMWAN DEMONSTATION SCHOOL ,
SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

มณีภรณ์ ทฤษณาวดี*

Maneeporn Trisanawadee

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาทัศนคติของนิสิตก่อนและหลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน และเพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของนิสิตก่อนและหลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน โดยกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาเป็นนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามทัศนคติต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีลักษณะ Dual – response คือ ข้อคำถามเดียวกันแต่มีการตอบเป็น 2 กลุ่ม คือ ความคาดหวัง และผลที่ได้รับ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านอาจารย์นิเทศประจำโรงเรียน ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ในโรงเรียน และด้านอื่น ๆ ในแต่ละด้านมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.78 ถึง 0.92 และมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสถิติทดสอบ t (t-test dependent samples) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์โดยวิธีสังเคราะห์ข้อความ แยกเป็นด้าน ๆ

¹ งานวิจัยนี้ดำเนินการโดยผู้ช่วยศาสตราจารย์มณีภรณ์ ทฤษณาวดี และกรรมการงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลฝ่ายวิชาการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน 2 ถนนอังรีดูนังต์ แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

ผลการวิจัย พบว่า

1. ก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นิสิตมีความคาดหวังในด้านวิชาการ ด้านอาจารย์นิเทศประจำโรงเรียน และด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$ S.D. = 0.34 , $\bar{X} = 4.46$ S.D. = 0.40 และ $\bar{X} = 4.23$ S.D. = 0.46 ตามลำดับ) ส่วนด้านนักเรียน และด้านสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$ S.D. = 0.61 และ $\bar{X} = 4.17$ S.D. = 0.52 ตามลำดับ) และโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.34)

2. หลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นิสิตมีผลที่ได้รับในด้านวิชาการ ด้านอาจารย์นิเทศประจำโรงเรียน ด้านสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ในโรงเรียน และด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$ S.D. = 0.55 , $\bar{X} = 4.14$ S.D. = 0.78 , $\bar{X} = 3.72$ S.D. = 0.57 และ $\bar{X} = 3.90$ S.D. = 0.55 ตามลำดับ) ด้านนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$ S.D. = 0.54) และโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.49)

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคาดหวังและผลที่ได้รับของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า คะแนนเฉลี่ยของความคาดหวังสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของผลที่ได้รับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าในแต่ละด้านคะแนนเฉลี่ยของความคาดหวังสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของผลที่ได้รับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านิสิตมีทัศนคติก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสูงกว่าหลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

4. การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า

4.1 ด้านวิชาการ โรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนที่ดีมาก มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน และมีการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับสื่อการสอนดีมาก แต่กิจกรรมของโรงเรียนมีจำนวนมาก อาจทำให้การเรียนการสอนของนักเรียนไม่ตรงตามแผนการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นควรปรับเรื่องภาระงานนอกเหนือจากภาระงานสอนที่มีมากเกินไปจนเกินความจำเป็น และควรมีการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับมหาวิทยาลัยในเรื่องของการทำวิจัยในชั้นเรียน

4.2 ด้านอาจารย์นิเทศประจำโรงเรียน โรงเรียนนี้มีอาจารย์ผู้สอนที่มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้นิสิตได้เป็นอย่างดี ดูแลและให้คำปรึกษา รวมทั้งการแก้ปัญหาดีมาก มีความเป็นกันเองอย่างมาก

4.3 ด้านนักเรียน จำนวนนักเรียนมีมากเกินไปต่อ 1 ห้องเรียน ทำให้การดูแลนักเรียนทำได้ อย่างไม่ทั่วถึง ดังนั้นน่าจะให้นักเรียนสอนแต่ละห้องจำนวน 2 คน เพราะจะได้คุมชั้นเรียนได้ดีกว่านี้ แต่โดย ภาพรวมนักเรียนมีความประพฤติดี ให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนการสอน และเป็นกันเอง

4.4 ด้านสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ในโรงเรียน ขนาดห้องประชุมคับแคบ ไม่เพียงพอ กับจำนวนนิสิต ห้องเรียนมีความคับแคบ ควรมีห้องพักสำหรับนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยเฉพาะ หรือควรปรับปรุงเรื่องห้องพักนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้เป็นระเบียบมากขึ้น เพื่อสะดวกต่อการ ติดต่อกิจการของนักเรียน

คำสำคัญ: ทักษะคิดของนิสิต, การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู, นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

Abstract

The purposes of this research were to study the practicum students' attitude before and after teaching practicum at Patumwan Demonstration School, Srinakharinwirot University, and to compare the practicum students' attitude before and after teaching practicum at Patumwan Demonstration School, Srinakharinwirot University. The target group were 40 practicum students at Patumwan Demonstration School, Srinakharinwirot University in the second semester of the academic year 2010. The instrument for collecting data was a 5 rating scale questionnaire focusing on practicum students' attitude toward 5 aspects : academic matters, school supervisors, pupils, school facilities, and surroundings, and others components. Each aspect had the validity value from 0.78 to 0.92 and the entire questionnaire had the validity value of 0.95. The collected data were analyzed by frequency, percentile, mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.) and t-test dependent samples. The qualified data were analyzed by context synthesis of each aspect.

The research results were :

1. The expectation towards academic matters, school supervisors and other components were at the highest level ($\bar{X} = 4.35$ S.D. = 0.34 , $\bar{X} = 4.46$ S.D. = 0.40 and $\bar{X} = 4.23$ S.D. = 0.46) while those towards pupils, and school facilities and surroundings were at the high level ($\bar{X} = 4.03$ S.D. = 0.61 and $\bar{X} = 4.17$ S.D. = 0.52). The average expectation scores was 4.26 (S.D. = 0.34) which were at the highest level.

2. The outcome towards academic matters, school supervisors, school facilities and surroundings, and other components were at the high level ($\bar{X} = 4.07$ S.D. = 0.55 , $\bar{X} = 4.14$ S.D. = 0.78 , $\bar{X} = 3.72$ S.D. = 0.57 and $\bar{X} = 3.90$ S.D. = 0.55) while those of their attitude towards the pupils were at the moderate level ($\bar{X} = 3.33$ S.D. = 0.54). The average outcome scores was 3.86 (S.D. = 0.49) which was at the high level.

3. The comparison analysis of the practicum students' expectation and outcome revealed that the expectation score were significantly higher than the outcome score 0.1. When considered by each aspect, the practicum students' expectation scores were significantly higher than their outcome scores at the statistic level of 0.1 in every aspect. This showed that practicum students' attitude before practicum teaching were higher than their attitude after practicum teaching.

4. When analyzed and synthesized opinions and suggestions of practicum students revealed that :

4.1 For the academic matters, the school had been playing perfect roles in teaching and learning process with perfect facilities and modern instructional media. However, there were so many school activities that the pupils might be unable to teach as it had been planned in each lesson plan therefore the teacher's fringe loads should be assigned relevant learning and teaching activities. There should also be more co-operation between the school and their universities in doing action research.

4.2 For the school supervisors, the school had provided highly qualified teachers to give best advice and solve all sorts of hard problems and were friendly.

4.3 For the pupils, the number of pupils in each class was so large that it was not easy for one practicum student to manage the class well. here should be two practicum students in each class for better class management. However, the pupils, as a whole, were well-behaved, co-operative and helpful, and were friendly.

4.4 For school facilities and surroundings, the meeting hall as well as the classrooms was too small concerning number of students. Finally, there should be a

staffroom for only practicum students or at least the actual one should be arranged for better convenience in contacting the practicum students by pupils.

Keywords: Practicum Student's Attitude, Teaching Practicum, Practicum Students

บทนำ

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน เป็นสถานศึกษาที่มีฐานะเป็นภาควิชาหนึ่งของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตนวัตกรรมการเรียนการสอน พร้อมทั้งการทำวิจัยทางการศึกษาในสาขาต่าง ๆ ตลอดจนการนิเทศและสาธิตการสอนตามที่ค้นพบว่าเหมาะสมแก่สภาพและสถาบันของประเทศ โดยมีพันธกิจ คือ พัฒนาผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพให้มีความพร้อมและทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ คุณธรรม มีสุขภาพดี และมีความเป็นสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย รักรักรวมชาติและสิ่งแวดล้อม และสามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข มุ่งวิจัย สร้างสรรค์ พัฒนานวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้และเผยแพร่สู่สังคม ร่วมมือกับสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างความเป็นครูคุณภาพ ส่งเสริมและร่วมมือกับชุมชนเพื่อเพิ่มพูนพัฒนาการด้านวิชาการและการประกอบอาชีพให้แก่ประชาคม ทำนุบำรุงและเผยแพร่วัฒนธรรมไทย สร้างความร่วมมือด้านวิชาการ กีฬา และศิลปวัฒนธรรมในระดับนานาชาติ (โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน. 2550 : 10)

ความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในการผลิตบัณฑิตมีทั้งความร่วมมือในการฝึกสอน ฝึกงาน ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นแหล่งการจัดการเรียนการสอนนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตทุกระดับชั้น และร่วมค้นคว้าวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมและองค์ความรู้ทางการศึกษาที่มีคุณภาพ รวมทั้งเป็นแหล่งเผยแพร่องค์ความรู้ ผลงานทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยให้แก่สังคม ทุกปีการศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ให้ความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในการผลิตบัณฑิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตดังนี้ คือ สนับสนุนการผลิตบัณฑิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตทุกระดับชั้น เป็นสถานที่ศึกษาทดลองและวิจัยทางการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิสิตปริญญาตรี (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2554: 1 – 8) หลักสูตร 5 ปี จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ต้องมาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน แต่ละภาคเรียนเป็นจำนวนมากและตลอดปีการศึกษา

ทุกปีการศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน มีนิสิตปริญญาตรี และนิสิตประกาศนียบัตรวิชาชีพครูจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก และในการฝึกประสบการณ์

วิชาชีพครูนั้นนิสิตต้องทำหน้าที่หลายอย่างทั้งเป็นครูสอน เป็นครูประจำชั้น ดูแลกำกับแถว เป็นเวรอาหารกลางวัน งานบริการวิชาการแก่สังคม งานทำนุบำรุงศาสนาและวัฒนธรรม เป็นต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียนแห่งนี้ อนึ่ง การศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนี้จะทำให้ทราบความคิดเห็น หรือ ความรู้สึกของนิสิตต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาการดำเนินงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนิสิตให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของนิสิตก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของนิสิตหลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของนิสิตก่อนและหลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

สมมติฐานในการวิจัย

ก่อนและหลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน นิสิตมีทัศนคติแตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **นิสิต** หมายถึง นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553
2. **การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู** หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ทำให้นิสิต/นักศึกษาที่มีสมรรถนะด้านความรู้ เจตคติ และทักษะความสามารถพร้อมที่จะประกอบวิชาชีพครู ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทำให้นิสิต/นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ประสบการณ์ตรง มีโอกาสสัมผัสกับนักเรียนในโรงเรียน ตลอดจนบุคคลากรในโรงเรียน สามารถนำเอาทฤษฎีที่เรียนมาปฏิบัติทดลองใช้ การใช้จิตวิทยาสำหรับนักเรียน การเลือกเทคนิค/วิธีสอนที่เหมาะสม การแก้ปัญหาต่างๆ ที่ได้พบเห็นซึ่งอยู่ภายใต้การแนะนำของอาจารย์ นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น อันจะก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

3. **ทัศนคติของนิสิตต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู** หมายถึง พฤติกรรมหรือความรู้สึกของนิสิตที่แสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ ไม่พึงพอใจ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ชอบ หรือไม่ชอบต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวันในด้านวิชาการ ด้านอาจารย์นิเทศประจำโรงเรียน ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ในโรงเรียน และด้านอื่น ๆ ได้แก่ เวลาปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานนอกเหนือจากงานสอน โครงการอาหารกลางวัน และการบริการรักษาพยาบาล เป็นต้น ซึ่งจะเป็นความคาดหวังก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และผลที่ได้รับหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

4. **แบบสอบถามทัศนคติต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู** หมายถึง แบบสอบถามความคาดหวังและผลที่ได้รับของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ซึ่งเป็นชุดของข้อคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดความคาดหวังและผลที่ได้รับของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน แยกเป็นแต่ละด้านประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านอาจารย์นิเทศประจำโรงเรียน ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ในโรงเรียน และด้านอื่น ๆ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. **การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา** คือ นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 40 คน

2. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** คือ แบบสอบถามทัศนคติต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับในลักษณะ Dual – response คือ ข้อคำถามเดียวกันแต่มีการตอบเป็น 2 กลุ่ม คือ ความคาดหวัง และผลที่ได้รับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามนิยามที่กำหนด จำนวน 47 ข้อ ประกอบด้วยด้านวิชาการ จำนวน 8 ข้อ ด้านอาจารย์นิเทศประจำโรงเรียน จำนวน 13 ข้อ ด้านนักเรียน จำนวน 9 ข้อ ด้านสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ในโรงเรียน จำนวน 7 ข้อ และด้านอื่น ๆ จำนวน 10 ข้อ ซึ่งในแต่ละด้านมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.78 ถึง 0.92 และมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ระดับทัศนคติของนิสิตต่อฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยค่าสถิติร้อยละ ค่าสถิติคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D) ส่วนการเปรียบเทียบทัศนคติของนิสิตก่อนและหลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ด้วยสถิติทดสอบ t (t-test dependent samples) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์โดยวิธีสังเคราะห์ข้อความ แยกเป็นด้าน ๆ

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ด้วยค่าความถี่ และร้อยละ ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1.1 สถานภาพของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำแนกตามสถาบัน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนิสิตจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมาเป็นนิสิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 22.50 และนิสิตจากสถาบันอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 7.50

1.2 สถานภาพของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำแนกตามหลักสูตร พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนิสิตปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 85.00 รองลงมาเป็นนิสิตปริญญาบัณฑิตศึกษา คิดเป็นร้อยละ 15.00

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคาดหวังและผลที่ได้รับของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

2.1 ก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ส่วนใหญ่นิสิตมีความคาดหวังด้านวิชาการ ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.34) มีเพียง 1 รายการที่มีความคาดหวังในระดับมาก คือ มีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.61) ด้านอาจารย์นิเทศประจำโรงเรียน ส่วนใหญ่นิสิตมีความคาดหวังในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.40) มีเพียง 1 รายการที่มีความคาดหวังในระดับมาก คือ สามารถผลิตสื่อการสอนได้ดี ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.53) ด้านนักเรียน นิสิตมีความคาดหวังในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.61) ด้านสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ในโรงเรียน ส่วนใหญ่นิสิตมีความคาดหวังในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.52) มี 3 รายการที่มีความคาดหวังในระดับมากที่สุด คือ มีห้องน้ำเพียงพอสำหรับนักเรียนและอาจารย์ ห้องน้ำมีความสะอาดถูกสุขอนามัย และมีโต๊ะ เก้าอี้เหมาะสมต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.25$ S.D. = 0.71, $\bar{X} = 4.35$ S.D. = 0.58 และ $\bar{X} = 4.28$ S.D. = 0.55 ตามลำดับ) และด้านอื่น ๆ ส่วนใหญ่นิสิตมีความคาดหวังในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.23$ S.D. = 0.46) มี 3 รายการที่มีความคาดหวังในระดับมาก คือ เวลาปฏิบัติงานมีความเหมาะสมกับนิสิตในการฝึกสอน การจัดให้ครูสอบเป็นไปอย่างเหมาะสม และนิสิตปฏิบัติเวรตอนเช้าเหมาะสม ที่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$ S.D. = 0.64, $\bar{X} = 4.18$ S.D. = 0.64 และ $\bar{X} = 4.18$ S.D. = 0.71) ซึ่งเมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่านิสิตมีความคาดหวังในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.34) แสดงว่าก่อน

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน นิสิตมีทัศนคติหรือความคาดหวังที่ดีมากต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2.2 หลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ส่วนใหญ่นิสิตมีผลที่ได้รับด้านวิชาการในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.55) มีเพียง 1 รายการที่มีผลที่ได้รับในระดับมากที่สุด คือ อาจารย์มีคุณภาพในด้านความรู้และการสอน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.62) ด้านอาจารย์นิเทศประจำโรงเรียน ส่วนใหญ่นิสิตมีผลที่ได้รับในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.78) มี 5 รายการที่มีผลที่ได้รับในระดับมากที่สุด คือ มีความรู้ความสามารถตรงสาขาวิชา เป็นแบบอย่างให้นิสิต มีความสามารถที่จะถ่ายทอดความรู้ให้นิสิตได้ มีความยุติธรรม ใจกว้างและรับฟังความคิดเห็นของนิสิตในการเสนอแนวคิด/วิธีสอนใหม่ ๆ ($\bar{X} = 4.50$ S.D. = 0.60, $\bar{X} = 4.28$ S.D. = 0.96, $\bar{X} = 4.25$ S.D. = 0.81, $\bar{X} = 4.25$ S.D. = 0.90 และ $\bar{X} = 4.28$ S.D. = 0.93 ตามลำดับ) ด้านนักเรียน ส่วนใหญ่นิสิตมีผลที่ได้รับในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 0.54) มี 4 รายการที่มีผลที่ได้รับในระดับมาก คือ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พยายามมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน มีเหตุผลและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีน้ำใจต่อผู้อื่นและอาจารย์ฝึกสอน ($\bar{X} = 3.65$ S.D. = 0.70, $\bar{X} = 3.48$ S.D. = 0.68, $\bar{X} = 3.53$ S.D. = 0.72 และ $\bar{X} = 3.53$ S.D. = 0.78 ตามลำดับ) ด้านสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ในโรงเรียน ส่วนใหญ่นิสิตมีผลที่ได้รับในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.57) มีเพียง 1 รายการที่มีผลที่ได้รับในระดับปานกลาง คือ ห้องเรียนสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = 0.81) และด้านอื่น ๆ นิสิตมีผลที่ได้รับในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.55) ซึ่งเมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่านิสิตมีผลที่ได้รับในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.49) แสดงว่าหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน นิสิตมีผลที่ได้รับที่ดีต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคาดหวังของนิสิตและผลที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ด้วยค่าสถิติทดสอบ t (t – test Dependent) ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 1 ต่อไปนี้

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของความคาดหวังสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของผลที่ได้รับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าในแต่ละด้านคะแนนเฉลี่ยของความคาดหวังสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของผลที่ได้รับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านิสิตมีทัศนคติก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสูงกว่าหลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคาดหวังของนิสิตและผลที่ได้รับจากการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครู

รายการประเมิน	ความคาดหวัง		ผลที่ได้รับ		t	df	p-value
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
1. ด้านวิชาการ	4.35	0.34	4.07	0.55	4.613**	39	.000
2. ด้านอาจารย์นิเทศ ประจำโรงเรียน	4.46	0.40	4.14	0.78	3.029**	39	.004
3. ด้านนักเรียน	4.03	0.61	3.33	0.54	6.640**	39	.000
4. ด้านสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ใน โรงเรียน	4.17	0.52	3.72	0.57	5.087**	39	.000
5. ด้านอื่น ๆ	4.23	0.46	3.90	0.55	4.740**	39	.000
โดยรวม	4.26	0.34	3.86	0.49	5.794**	39	.000

หมายเหตุ: ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สรุปประเด็นได้ดังนี้

1. ด้านวิชาการ

โรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนที่ดี มีการจัดการเรียนการสอนที่นี้ดีมาก มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน และมีการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับสื่อการสอนดีมากน่าอยู่มาก แต่กิจกรรมของโรงเรียนมีจำนวนมาก อาจทำให้การเรียนการสอนของนักเรียนไม่ตรงตามแผนการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นควรปรับเรื่องภาระงานนอกเหนือจากภาระงานสอนที่มีมากเกินไปจนเกินความจำเป็น ควรมีสื่อ VDO วิชาต่าง ๆ และเนื้อหาวิชาที่สอนให้เยี่ยม เพื่อจะลดภาระในการหาสื่อการเรียนรู้ การทำวิจัยในชั้นเรียน ควรจะมีการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับมหาวิทยาลัยมากกว่านี้ ห้องสมุดควรเปิดให้ใช้ได้ตลอดเวลา และสื่ออุปกรณ์ประกอบการสอนในบางห้องเรียนที่ชำรุดควรมีการซ่อมแซมให้ใช้งานได้อยู่เสมอ แต่มีความประทับใจระบบการนิเทศ และติดตามเรื่องการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และทำงานอย่างมีคุณภาพ

2. ด้านอาจารย์นิเทศประจำโรงเรียน

โรงเรียนนี้มีอาจารย์ผู้สอนที่มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้นิสิตได้เป็นอย่างดี ดูแลและให้คำปรึกษา รวมทั้งการแก้ปัญหาตีความ การมาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ทำให้มีความรู้มาก โดยเฉพาะอาจารย์พี่เลี้ยงมีบทบาทมากในความช่วยเหลือในการเรียนการสอน และเป็นกันเองอย่างมาก

3. ด้านนักเรียน

จำนวนนักเรียนมีมากเกินไปต่อ 1 ห้องเรียน ทำให้การดูแลนักเรียนทำได้อย่างไม่ทั่วถึง ดังนั้นน่าจะให้นิสิตสอนแต่ละห้องจำนวน 2 คน เพราะจะได้คุมชั้นเรียนได้ดีกว่านี้ โดยภาพรวมนักเรียนมีความประพฤติดี ให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนการสอน และเป็นกันเองอย่างมาก แต่มีนักเรียนบางคนที่ไม่ค่อยให้ความเคารพนับถือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ไม่ค่อยอยากทำเวรทำให้ห้องเรียนไม่สะอาด แต่งกายไม่สุภาพ ชอบพูดคำหยาบ เข้าเรียนสาย และขาดความรับผิดชอบ ดังนั้นควรมีการอบรม ตักเตือนนักเรียนให้มีความเคารพนับถือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมากกว่านี้

4. ด้านสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ในโรงเรียน

ขนาดห้องประชุมคับแคบ ไม่เพียงพอกับจำนวนนิสิต ห้องเรียนมีความคับแคบ บางห้องเรียนค่อนข้างสกปรกและไม่ค่อยเป็นระเบียบ บางห้องเรียนมีโต๊ะ – เก้าอี้ไม่เพียงพอ และควรมีห้องพักสำหรับนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยเฉพาะ หรือควรปรับปรุงเรื่องห้องพักนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้เป็นระเบียบมากขึ้น เพื่อสะดวกต่อการติดต่อกิจการของนักเรียน

5. ด้านอื่น ๆ

การลงชื่อปฏิบัติงานของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรมีการตรวจสอบมากขึ้น การบริการอาหารกลางวันเก็บเร็วเกินไป บางครั้งบอกเหตุผลว่าทำไมมาทานช้า แล้วยังไม่บริการให้ ทำให้ต้องไปทานภายนอกโรงเรียน อาหารกลางวันบางครั้งมีปริมาณน้อยไม่เพียงพอ บางครั้งมีมากเกินไปจนเหลือทิ้งจำนวนมาก ดังนั้นควรจัดเตรียมอาหารกลางวันให้เหมาะสมกับนักเรียน และอาหารกลางวันที่ทางโรงเรียนบริการ น่าจะมีคุณภาพมากกว่านี้ อยากให้มีการจัดกิจกรรมระหว่างนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพิ่มเติม อยากให้มีการหมุนเวียนการคุมสอบไปชั้นอื่น ๆ บ้าง หรือย้ายจากกองกลางไปคุมสอบบ้าง จะได้ประสบการณ์การทำงานเพิ่มขึ้น อยากร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนมากกว่านี้ และอยากมีความรู้สึกเป็นครู “จริง ๆ” มากกว่านี้ แต่โดยภาพรวมโรงเรียนนี้ดี มีความสุข และประทับใจทั้งอาจารย์ นักเรียน และความพร้อมเกี่ยวกับสื่อ นิสิตที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่นี่ได้เพิ่มพูนความรู้ และความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มความสามารถ ได้พัฒนาการคุมชั้นเรียน การทำสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบทเรียนและชั้นเรียน มีการติดตามนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นอย่างดี อาจารย์ทุกท่านใจดี และให้คำแนะนำทั้งการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และการใช้ชีวิตหลังการฝึก

ประสบการณ์วิชาชีพครู ทำให้มีความประทับใจในการได้มาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนแห่งนี้ ในหลาย ๆ เรื่อง มีความสุขกับการได้สอนและได้ทำกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ร่วมกิจกรรมของโรงเรียน จึงขอขอบคุณโรงเรียน อาจารย์ทุกท่านที่ให้คำแนะนำ และความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาทัศนคติของนิสิตก่อนหรือและหลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน โดยใช้แบบสอบถามทัศนคติต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีลักษณะ Dual – response คือ ข้อคำถามเดียวกันแต่มีการตอบเป็น 2 กลุ่ม คือ ความคาดหวัง และผลที่ได้รับ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านอาจารย์นิเทศประจำโรงเรียน ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ในโรงเรียน และด้านอื่น ๆ ซึ่งจากผลการวิเคราะห์และการสรุปผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความคาดหวังของนิสิตและผลที่ได้รับจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1.1 ก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นิสิตมีความคาดหวังด้านวิชาการ ด้านอาจารย์นิเทศประจำโรงเรียน ด้านสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ในโรงเรียน และด้านอื่น ๆ ในระดับมากที่สุด สำหรับด้านนักเรียน นิสิตมีความคาดหวังในระดับมาก แสดงว่าก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน นิสิตมีความคาดหวังที่ตีมากต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน เป็นโรงเรียนที่ก่อตั้งมาเป็นระยะเวลาช้านาน มีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป อีกทั้งโรงเรียนและนักเรียนได้รับรางวัลต่าง ๆ มากมาย เช่น โรงเรียนได้รับรางวัลพระราชทานตั้งแต่ต้นคือปีการศึกษา 2505 (พ.ศ.2507) ถึงปัจจุบันจำนวน 16 ครั้ง สำหรับนักเรียนได้รับรางวัลพระราชทานตั้งแต่ปีการศึกษา 2505 (พ.ศ.2507) จนถึงปัจจุบัน จำนวน 30 คน ดังที่ระบุในวิทยานิเทศ (โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน. 2550 : 14 – 23) ซึ่งส่งผลให้นิสิตมีความคาดหวังสูงทั้งในด้านวิชาการ อาจารย์นิเทศประจำโรงเรียน นักเรียน สภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ในโรงเรียน และด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะความคาดหวังต่อความสามารถของตนเองว่าจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ได้ดี และต้องการประสบความสำเร็จในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความคาดหวังของวรูม (Vroom. 1964 อ้างถึงใน เจตพล ดวงสงค์. 2555: ออนไลน์) พอร์เตอร์และลอร์เลอร์ (Lawler and Porter. 1968 อ้างถึงใน พระมหาสุภาวัฒน์ หนูพริก. 2538: 15 – 16) ที่ว่า ความคาดหวัง (Expectancy) หมายถึง การที่บุคคลประเมินตนเองว่าตนสามารถปฏิบัติงานอันใดอันหนึ่งได้ดีเพียงใด ซึ่งการที่บุคคลคาดหวังไว้ล่วงหน้าว่า ถ้าหาก

ตนเองลงมือแสดงพฤติกรรมเต็มที่ สุดความสามารถแล้วจะมีโอกาสหรือความน่าจะเป็นสูงมากน้อย เพียงใดที่จะกระทำสิ่งนั้นได้สำเร็จ

1.2 หลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นิสิตมีผลที่ได้รับในด้านวิชาการ ด้านอาจารย์นิเทศประจำโรงเรียน ด้านสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ในโรงเรียน และด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับ ด้านนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่าหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน นิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยมีทัศนคติลดลงจากก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ในขณะที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้นนิสิตได้พบกับอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย เช่น ภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากภาระงานสอน ความสามารถที่แตกต่างกันของนักเรียนในแต่ละห้อง ความไม่พร้อมของสื่ออุปกรณ์ในบางชั่วโมงหรือบางห้องเรียน ตลอดจนพฤติกรรมที่ไม่ค่อยพึงประสงค์ของนักเรียนบางคน เป็นต้น ทำให้นิสิตรู้สึกว่าการฝึกวิชาชีพครูเป็นอาชีพที่ทำงานหนักมาก ต้องมีความรับผิดชอบสูง และตรงต่อเวลา อีกทั้งการปฏิบัติหน้าที่ด้านต่าง ๆ ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง จึงทำให้นิสิตมีทัศนคติต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูลดลง แต่ก็ยังอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเนื่องจากระบบการนิเทศที่เป็นระบบของโรงเรียน กล่าวคือ ขณะฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้นนิสิตเกิดการเรียนรู้ และประสบการณ์ในด้านวิชาการ อาจารย์นิเทศประจำโรงเรียน นักเรียน สภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ในโรงเรียน และด้านอื่น ๆ ทั้งในทางที่ดีและไม่ดี ซึ่งไม่เป็นตามที่คาดหวังไว้ก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ดำรงค์ศักดิ์ ชัยสนธิ และคณะ (2543: 20) พงษ์รัตน์ ทวีรัตน์ (2538: 106) ออลพอร์ต (Allport 1969 : 142) และนิวคอมบ์ (Newcomb 1954 : 128) ที่ว่า ทัศนคติ (Attitude) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่าง ๆ หรือความพร้อมทางจิต อันเป็นผลต่อเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่างๆ ไปในทิศทางใด ทิศทางหนึ่ง ซึ่งอาจจะมากหรือน้อยก็ได้ และเป็นแนวโน้มที่จะแสดงออกด้านพฤติกรรม คือ แสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วย สนับสนุน หรือชอบ เรียกว่า ทัศนคติในทางบวก แต่ถ้าเป็นทัศนคติในทางลบ จะแสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย ต่อต้าน หรือไม่ชอบ ส่วนทัศนคติอีกแบบหนึ่งคือ ความรู้สึกเฉยๆ เป็นทัศนคติแบบกลาง ๆ นั่นคือประสบการณ์ และวัฒนธรรมองค์กร ทำให้ทัศนคติของนิสิตมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ดำรงค์ศักดิ์ ชัยสนธิ และคณะ (2543: 23) ที่ว่า องค์ประกอบที่มีต่ออิทธิพลต่อการสร้าง หรือการเกิดทัศนคติ ได้แก่ วัฒนธรรมครอบครัว กลุ่มเพื่อนหรือกลุ่มสังคม และบุคลิกภาพ

1.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคาดหวังและผลที่ได้รับของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า คะแนนเฉลี่ยของความคาดหวังสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของผลที่ได้รับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าในแต่ละด้านคะแนนเฉลี่ยของความคาดหวังสูงกว่า

คะแนนเฉลี่ยของผลที่ได้รับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านิสิตมีทัศนคติก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสูงกว่าหลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นิสิตมีทัศนคติที่ดีมาก หรือมีความคาดหวังสูงต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน และอาชีพครู ด้วยเกียรติประวัติ ผลงาน และชื่อเสียง ดังที่ระบุในวิทยานิเทศ (โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน. 2550 : 14 – 23) แต่เมื่อได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่นี้แล้วได้เรียนรู้ และได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งที่มีอุปสรรคและไม่มีอุปสรรค สำหรับอุปสรรคนั้นมีทั้งที่สามารถแก้ไขได้และแก้ไขไม่ได้ อาทิเช่น พฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ของอาจารย์ในเทศประจำโรงเรียนและนักเรียน ความพร้อมของสื่ออุปกรณ์และสถานที่ ภาระงานจำนวนมาก ทั้งภาระงานสอน และภาระงานอื่น ๆ ทำให้นิสิตปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่ดีตามที่ตนเองคาดหวัง จึงส่งผลให้ทัศนคติของนิสิตหลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูลดลง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ดำรงค์ดี ชัยสนิท และคณะ (2543: 20) พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2538: 106) ออลพอร์ท (Allport 1969 : 142) และนิวคอมบ์ (Newcomb 1954 : 128) ที่ว่าการเรียนรู้และประสบการณ์มีอิทธิพลทำให้เกิดทัศนคติ (Attitude) ในลักษณะต่าง ๆ

2. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สรุปประเด็นได้ดังนี้

2.1 ด้านวิชาการ

โรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนที่ดี มีการจัดการเรียนการสอนที่ดีมาก มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน และมีการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับสื่อการสอนดีมากน่าอยู่มาก แต่กิจกรรมของโรงเรียนมีจำนวนมาก อาจทำให้การเรียนการสอนของนักเรียนไม่ตรงตามแผนการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นควรปรับเรื่องภาระงานนอกเหนือจากภาระงานสอนที่มีมากจนเกินความจำเป็น ควรมีสื่อ VDO วิชาต่าง ๆ และเนื้อหาวิชาที่สอนให้ยืดหยุ่น เพื่อจะลดภาระในการหาสื่อการเรียนของนักเรียน การทำวิจัยในชั้นเรียน ควรจะมีการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับมหาวิทยาลัยมากกว่านี้ ห้องสมุดควรเปิดให้นักเรียนใช้ได้ตลอดเวลา และสื่ออุปกรณ์ประกอบการสอนในบางห้องเรียนที่ชำรุดควรมีการซ่อมแซมให้ใช้งานได้อยู่เสมอ แต่มีความประทับใจระบบการนิเทศ และติดตามเรื่องการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน มีเกียรติประวัติอันยาวนาน และปัจจุบันได้ปรับปรุงพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับโลกปัจจุบัน พร้อมทั้งปรับปรุงห้องเรียน/สื่ออุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น แต่การดูแลรักษายังไม่ดีเท่าที่ควรซึ่งจะต้องปรับปรุงแก้ไขต่อไป อีกทั้งที่โรงเรียนมีกิจกรรมนอกหลักสูตรจำนวนมากเพื่อส่งเสริมพัฒนานักเรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ หรือเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2.2 ด้านอาจารย์พิเศษประจำโรงเรียน

โรงเรียนนี้มีอาจารย์ผู้สอนที่มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียนได้เป็นอย่างดี ดูแลและให้คำปรึกษา รวมทั้งการแก้ปัญหาที่มาก การมาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ทำให้มีความรู้มาก โดยเฉพาะอาจารย์ที่เลี้ยงมีบทบาทมากในความช่วยเหลือในการเรียนการสอน และเป็นกันเองอย่างมาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากนโยบายการรับบุคลากรเข้าทำงานต้องเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถตรงตามสาขาวิชาที่สอนหรือตรงตำแหน่งงาน ซึ่งมีกรกำหนดภาระงาน (TOR) อย่างชัดเจน

2.3 ด้านนักเรียน

จำนวนนักเรียนมีมากเกินไปต่อ 1 ห้องเรียน ทำให้การดูแลนักเรียนทำได้อย่างไม่ทั่วถึง ดังนั้นน่าจะให้นักเรียนแต่ละห้องจำนวน 2 คน เพราะจะได้คุมชั้นเรียนได้ดีกว่านี้ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน มีเกียรติประวัติอันยาวนาน มีผลงานทั้งของโรงเรียน อาจารย์ และนักเรียน เป็นที่ประจักษ์แก่สังคม ทำให้มีผู้ปกครองให้ความสนใจส่งบุตรหลานมาเรียนเป็นจำนวนมาก และเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน จึงกำหนดจำนวนนักเรียน 50 คนต่อห้อง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และจำนวน 30 – 40 คน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งคิดว่าเป็นสัดส่วนที่พอจะจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพได้ และโดยภาพรวมนักเรียนมีความประพฤติดี ให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนการสอน และเป็นกันเองอย่างมาก แต่มีนักเรียนบางคนที่ไม่ค่อยให้ความเคารพนับถือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ไม่ค่อยอยากทำเวรทำให้ห้องเรียนไม่สะอาด แต่งกายไม่สุภาพ ชอบพูดคำหยาบ เข้าเรียนสาย และขาดความรับผิดชอบ ดังนั้นควรมีการอบรมตักเตือนนักเรียนให้มีความเคารพนับถือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมากกว่านี้ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาอยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งมีวัยใกล้เคียงกับนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แต่งกายตามแฟชั่นซึ่งไม่ค่อยถูกระเบียบของโรงเรียน มีพฤติกรรมเลียนแบบ ซึ่งต้องมีการสำรวจถึงสาเหตุที่แน่นอน พร้อมทั้งอบรมสั่งสอนด้วยอาจารย์ประจำชั้น และอาจารย์ฝ่ายปกครองต่อไป

2.4 ด้านสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ในโรงเรียน

ขนาดห้องประชุมคับแคบ ไม่เพียงพอกับจำนวนนิสิต ห้องเรียนมีความคับแคบ บางห้องเรียนค่อนข้างสกปรกและไม่ค่อยเป็นระเบียบ บางห้องเรียนมีโต๊ะ – เก้าอี้ไม่เพียงพอ และควรมีห้องพักสำหรับนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยเฉพาะ หรือควรปรับปรุงเรื่องห้องพักนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้เป็นระเบียบมากขึ้น เพื่อสะดวกต่อการติดต่อกันของนักเรียน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากพื้นที่โรงเรียนมีอาณาบริเวณที่จำกัด และไม่สามารถต่อเติมหรือขยายอาณาบริเวณได้ เนื่องจาก

เป็นโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แต่อยู่ในพื้นที่ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งจะดำเนินการสิ่งใดในเรื่องของสถานที่ต้องได้รับความเห็นชอบของทั้งสองมหาวิทยาลัยก่อน

2.5 ด้านอื่น ๆ

การลงชื่อปฏิบัติงานของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรมีการตรวจสอบมากขึ้น การบริการอาหารกลางวันเก็บเร็วเกินไป บางครั้งบอกเหตุผลว่าทำไมมาทานช้า แล้วยังไม่บริการให้ ทำให้ต้องไปทานภายนอกโรงเรียน อาหารกลางวันบางครั้งมีปริมาณน้อยไม่เพียงพอ บางครั้งมีมากเกินไปจนเหลือทิ้งจำนวนมาก ดังนั้นควรจัดเตรียมอาหารกลางวันให้เหมาะสมกับนักเรียน และอาหารกลางวันทางโรงเรียนบริการ น่าจะมีคุณภาพมากกว่านี้ อยากให้มีการจัดกิจกรรมระหว่างนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพิ่มเติม อยากให้มีการหมุนเวียนการคุมสอบไปชั้นอื่น ๆ บ้าง หรือย้ายจากกองกลางไปคุมสอบบ้าง จะได้ประสบการณ์การทำงานเพิ่มขึ้น อยากร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนมากกว่านี้ และอยากมีความรู้สึกเป็นครู “จริง ๆ” มากกว่านี้ แต่โดยภาพรวมโรงเรียนนี้ดี มีความสุข และประทับใจทั้งอาจารย์ นักเรียน และความพร้อมเกี่ยวกับสื่อ นิสิตที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่นี่ได้เพิ่มพูนความรู้ และความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มความสามารถ ได้พัฒนาการคุมชั้นเรียน การทำสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบทเรียนและชั้นเรียน มีการติดตามนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นอย่างดี อาจารย์ทุกท่านใจดี และให้คำแนะนำทั้งการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และการใช้ชีวิตหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทำให้มีความประทับใจในการได้มาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนแห่งนี้ ในหลาย ๆ เรื่อง มีความสุขกับการได้สอนและได้ทำกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ร่วมกิจกรรมของโรงเรียน จึงขอขอบคุณโรงเรียน อาจารย์ทุกท่านที่ให้คำแนะนำ และความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน มีระบบการบริหารจัดการที่ค่อนข้างดีทั้งด้านบริหาร และธุรการ ด้านวิชาการ ด้านบริการ และด้านอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

จากผลการศึกษาวิจัย “ทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ ดังนี้

เนื่องจากทัศนคติของนิสิตก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสูงกว่าทัศนคติหลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในทุก ๆ ด้าน คือ ด้านวิชาการ อาจารย์นิเทศประจำโรงเรียน นักเรียน สภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ในโรงเรียน และด้านอื่น ๆ ดังนั้นควรศึกษาถึงสาเหตุหรืออิทธิพลที่ทำให้ทัศนคติของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูลดลง หรือศึกษาจุดแข็ง และจุดอ่อนของระบบการจัดการใน

ด้านเหล่านั้นเพื่อหาข้อดี ข้อเสีย พร้อมทั้งปรับปรุง / พัฒนา / แก้ไขให้ดียิ่งขึ้น และควรศึกษาระบบการ
นิเทศ ติดตาม และประเมินผล ของโรงเรียน หรือรูปแบบการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูว่ามีจุดแข็ง
และจุดอ่อนอย่างไร เพื่อปรับปรุง / พัฒนา / แก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้การจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นิ
สิตมากขึ้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

- 2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
ครู
- 2.2 ควรมีการศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแยกเป็น
สาขาวิชา
- 2.3 ควรมีการศึกษาทัศนคติของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีต่อโรงเรียน ผู้บริหาร
และบุคลากรในโรงเรียน
- 2.4 ควรมีการศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองและนักเรียนที่มีต่อนิสิตฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครู

เอกสารอ้างอิง

เจตชาติ ดวงสงค์. (2555). **ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory)**. สืบค้นเมื่อ 27 มิถุนายน

2555 จาก <http://www.sas.mju.ac.th/office/sas2/boxer/26328.pdf>.

ดำรงศักดิ์ ชัยสนธิ และคณะ. (2543). **หลักและวิธีการวิจัยตลาดเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : ว่างอักษร.

พระมหาสุภาวัฒน์ หนูพริก. (2538). **ทัศนะและความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาต่อ**

การสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระนิสิตมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ศึกษาเฉพาะ

กรณีผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาานิพนธ์ สส.ม.

(สังคมสงเคราะห์ศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). **การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 6 (ฉบับ

ปรับปรุงใหม่ล่าสุด). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2554). **คู่มือ 561 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนิสิต**

หลักสูตร กศ.บ. 5 ปี. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน. (2550). **วิทยานิเทศ**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท

แปลนฟอร์คิดส์ จำกัด.

Allport, Gordon W. (1969). *"The Handbook of Social Psychology"*, quoted in **the Nature of Attitudes and Attitude Change**. William J. McGuire, ed. Massachusetts : Addison – Wesley Publishing Co.

Newcomb, T.M. (1954). **Social Psychology**. New York : The Dryden Press Publishers.